

Protokół

kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Kazimierzy Wielkiej

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Starostwo Powiatowe, ul. Tadeusza Kościuszki 12, 28-500 Kazimierza Wielka, telefon: 41 350-23-12 faks: 41 350-23-13 NIP: 662-10-48-911 REGON: 000525352. Starostą powiatu kazimierskiego jest Pan Jan Nowak. Powiat kazimierski zamieszkuje ok. tys. 35 739 osób.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach: Grzegorz Trapcia – inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC, oraz Anna Korcipa – koordynator kontroli, inspektor Wieloosobowego Stanowiska ds. Analiz i Nadzoru nad SAC na podstawie art. 7 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z dnia 3 czerwca 2011 r. (Dz. U. Nr 126, poz. 718) oraz odpowiednio upoważnień Nr 1223/2012 i 1224/2012 wydanych przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej upoważnionego przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniu 19 grudnia 2012 roku.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli Starostwa Powiatowego pod Nr 8/2012.

IV. Określenie przedmiotu i zakresu kontroli oraz okresu objętego kontrolą:

Realizacja przez samorząd powiatowy zadań własnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z art. 6 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

1. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;

4. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

W zakresie realizacji działań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie powiat kazimierski współpracuje z ośrodkami pomocy społecznej funkcjonującymi na terenie Powiatu, zespołami interdyscyplinarnymi, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Kazimierzy Wielkiej, Sądem Rejonowym w Kazimierzy Wielkiej.

W okresie od stycznia do końca września 2012 roku udzielono w PCPR 70 porad psychologicznych oraz rozmów wspierających w zakresie poradnictwa socjalnego.

Ad. 1 Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Powiat Kazimierski do dnia kontroli nie przyjął Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Na potrzeby opracowania w/w Programu, w tym również przygotowania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu kazimierskiego Zarządzeniem Nr OR.S.120.26.a.2012 Starosty Kazimierskiego z dnia 27 września 2012 r. powołany został Zespół zadaniowy ds. opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w składzie:

1. Bożena Pytel – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej;
2. Jolanta Trzepatowska – Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kazimierzy Wielkiej;
3. Mariola Stojowska – psycholog Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej;
4. Iwona Węglarska – pracownik socjalny Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej;
5. Aleksandra Zapart – doradca ds. osób niepełnosprawnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej. **(załącznik nr 1)**

W/w Zespół opracował projekt Programu, który zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Pani Bożeny Pytel zostanie przyjęty przez Radę Powiatu do końca I kwartału 2013 roku. Obecnie projekt jest w fazie konsultacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie powiatu – Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „NIE JESTEŚ SAM” oraz Oddziałem Rejonowym Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Kazimierzy Wielkiej – z którymi Powiat nawiązał współpracę w zakresie opracowania Programu. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych dokonano analizy merytorycznej opracowanego projektu **(załącznik 2)**. Poza brakiem harmonogramu działań programowych oraz wskazania ich źródeł finansowania projekt jest

poprawny merytorycznie. Uwagi dot. w/w braków przedstawiono Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Ad. 2. Sposób opracowania, przyjęcia i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie

Powiat kazimierski w okresie objętym kontrolą nie opracował programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, jednakże pracownicy PCPR w Kazimierzy Wielkiej w okresie objętym kontrolą podejmowali szereg przedsięwzięć w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych m. in.:

- W dniu 24 maja 2011 roku w ramach IX edycji Świętokrzyskich Dni Profilaktyki na terenie powiatu kazimierskiego zorganizowano konferencję poświęconą omówieniu m. in. problemów związanych ze współczesnymi zagrożeniami cywilizacyjnymi tj. uzależnieniem od Internetu, Cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży, jak również realizacją procedury „Niebieskie Karty” przez funkcjonariuszy Policji. Wykłady poprowadzili: pedagog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Kazimierzy Wielkiej – Pani Urszula Domańska oraz Pan Grzegorz Mróz reprezentujący Komendę Powiatową Policji w Kazimierzy Wielkiej;
- W 2011 roku przeprowadzono 143 godziny zajęć profilaktyczno-wychowawczych z dziećmi i młodzieżą. Zajęciami objęto 1195 uczniów szkół z terenu powiatu kazimierskiego. Zajęcia pt. „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków”, „Jak żyć z ludźmi”, „Spójrz inaczej”, „Cyberprzemoc” miały na celu propagowanie zdrowego stylu życia, praktycznych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach nacisku grupowego, przemocy, sytuacjach stresowych, radzenia sobie z trudnymi emocjami;
- W dniu 24 maja 2012 roku o godz. 10⁰⁰ w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kazimierzy Wielkiej w związku z X edycją Świętokrzyskich Dni Profilaktyki odbyła się konferencja pn. „Trud i siła współczesnej rodziny”. Tematyka konferencji dotyczyła m.in.: „Świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa”, „Rodzin wielodzietnych”, „Trudu i siły rodziny”. Konferencja skierowana była m. in. do rodzin zastępczych z terenu powiatu, kierowników i pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej, grona pedagogicznego i uczniów Liceum Ogólnokształcącego w Kazimierzy Wielkiej, Zespołu Szkół Zawodowych w Odonowie i w Skalbmierzu, Zespołu Szkół Rolniczych w Cudzynowicach oraz Publicznego Gimnazjum Samorządowego w Kazimierzy Wielkiej. **(załącznik 3)**

Ad. 3 Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

Powiat kazimierski formalnie nie posiada procedur postępowania interwencyjnego na wypadek pojawienia się konieczności umieszczenia osoby doznającej przemocy w ośrodku wsparcia, jednakże podjął działania w kierunku opracowania w/w narzędzi:

- w dniu 28 listopada 2012 roku zorganizowano szkolenie, w którym wzięli udział przedstawiciele ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu, zespołów interdyscyplinarnych, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Poradni Zdrowia Psychicznego w Kazimierzy Wielkiej, Sądu Rejonowego w Kazimierzy Wielkiej. Celem szkolenia było wypracowanie procedur postępowania interwencyjnego w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie. Na potrzeby w/w procedur opracowano bazę specjalistów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, współpracujących z Sądem Rejonowym. Baza zawiera dane kontaktowe biegłych: terapeutów uzależnień, psychoterapeutów, psychologów oraz lekarzy psychiatrów;
- zobowiązano ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu do publikowania na stronach internetowych w/w jednostek numerów telefonów do pracowników socjalnych dyżurujących całodobowo. W każdej gminie powiatu kazimierskiego dyżury całodobowe pełnić powinno 2 pracowników socjalnych.

Powiat kazimierski nie dysponuje ośrodkiem wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Zdaniem zespołu kontrolującego uzyskanie schronienia poza miejscem zamieszkania dla osoby dotkniętej przemocą wiąże się ze zmianą środowiska i dotychczasowego stylu życia, spowodowanymi m. in. długotrwałymi dojazdami do pracy bądź szkoły lub nawet koniecznością całkowitej rezygnacji z dotychczasowego zatrudnienia, koniecznością zmiany szkoły, utratą kontaktu z krewnymi etc.

W okresie objętym kontrolą zaszła konieczność zapewnienia schronienia z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie 7 osobom z 3 rodzin. Rodziny te w 2011 roku zostały umieszczone w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej, funkcjonującym w ramach Zespołu Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej.

Ad 4. Sposób zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Powiat kazimierski dysponuje Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w ramach Zespołu Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej.

OIK zapewnia całodobowe schronienie w hostelu (4 miejsca całodobowego pobytu). Jak wynika ze sprawozdania PRZEMOC za okres I-XII 2011 roku ogólna liczba osób objętych interwencją kryzysową z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie w 2011 roku, w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o ponad 50%. Z pomocy ambulatoryjnej OIK w 2011 roku skorzystało 141 osób. W tym czasie z tytułu doświadczania przemocy w rodzinie 7 osób z trzech rodzin zostało objętych całodobową pomocą hostelu OIK, tzn.:

- W dniach od 24.01.2011 r. do 25.01.2011 r. w hostelu przebywała matka z dwojgiem dzieci z terenu gminy Skalbierz. Powodem udzielenia schronienia w/w był alkoholizm i przemoc ze strony konkubenta.
- W dniach od 24.02.2011 r. do 25.02.2011 r. w hostelu przebywała matka z dzieckiem z gminy Skalbierz. Powodem udzielenia w/w schronienia w OIK była przemoc i alkoholizm w rodzinie.
- W dniach 29.09.2011 r. do 04.10.2011 r. w hostelu OIK przebywała matka z dzieckiem z gminy Kazimierza Wielka. Powodem umieszczenia w/w był alkoholizm męża i stosowanie przez niego przemocy.

Monitorowanie sytuacji życiowej tych osób prowadzone jest w kontakcie z OIK przez właściwe dla miejsca zamieszkania w/w rodzin ośrodki pomocy społecznej oraz gminne zespoły interdyscyplinarne. Z informacji przekazanej przez OIK wynika, iż do dnia prowadzenia kontroli sytuacja osób, które w 2011 roku przebywały w hostelu placówki przedstawia się następująco:

- Kobieta przebywająca w dniach 24-25.01.2011 r. w hostelu aktualnie przebywa w Zakładzie Karnym w Katowicach, dzieci pozostają pod opieką jej najbliższej rodziny;
- Matka z dzieckiem, która w okresie od 24-25.02.2011 r. przebywała w hostelu wróciła do domu rodzinnego. Jej sytuacja życiowa ustabilizowała się, nie dochodzi do przemocy ze strony brata i ojca;
- Matka z dzieckiem, która w okresie od 29.09.2011-04.10.2011 przebywała w hostelu wróciła do męża i odmówiła wszelkiej pomocy ze strony instytucji pomocowych. **(załącznik nr 4).**

W 2012 roku jak wynika ze sprawozdania z działalności OIK z pomocy placówki skorzystało 70 osób (23 rodziny) w tym: 37 kobiet, 18 mężczyzn oraz 15 dzieci. W okresie objętym kontrolą – po uprzednio przeprowadzonych interwencjach policji oraz wszczęciu procedury Niebieskie Karty – pracownicy OIK przeprowadzili 23 interwencje w rodzinach dotkniętych przemocą domową. W wyniku w/w interwencji udzielono 50 porad psychologicznych, 20 porad wychowawczych oraz przeprowadzono 30 porad wspierających w zakresie poradnictwa socjalnego (doradztwo w zakresie możliwości otrzymania pomocy materialnej, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pisaniu wniosków). Ponadto przeprowadzono 8 rozmów ze sprawcami przemocy. Rozmowy te miały na celu uświadamianie mechanizmów przemocy jak również edukację w zakresie kontroli nad swoim zachowaniem i kontrolą emocji. Puczano o prawnych oraz psychologicznych konsekwencjach stosowania przemocy. Wszyscy sprawcy przemocy byli osobami uzależnionymi od alkoholu, w związku z czym rozmowy prowadzone były w kierunku motywowania w/w osób do podjęcia leczenia. W trakcie ich prowadzenia sprawcom przekazywano wykazy jednostek prowadzących leczenie odwykowe. Celem prowadzonych interwencji była diagnoza sytuacji rodzinnej osób uwikłanych w przemoc, wsparcie emocjonalne ofiar, przywrócenie równowagi psychicznej, wskazanie możliwości radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W trakcie interwencji pracownicy OIK przekazywali osobom dotkniętym przemocą w rodzinie informacje na temat miejsc i osób świadczących pomoc na rzecz ofiar przemocy. **(załącznik 5)**

VI. Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

1. Powiat Kazimierski do dnia kontroli nie przyjął Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Zarządzeniem Nr OR.S.120.26.a.2012 Starosty Kazimierskiego z dnia 27 września 2012 r. powołano Zespół zadaniowy ds. opracowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Obecnie Program jest w fazie konsultacji społecznych. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Pani Bożeny Pytel zostanie on przyjęty przez Radę Powiatu do końca I kwartału 2013 roku. W trakcie wykonywania czynności kontrolnych dokonano analizy merytorycznej opracowanego projektu Programu. Poza brakiem harmonogramu działań programowych oraz wskazania ich źródeł finansowania jest on poprawny merytorycznie;
2. Powiat kazimierski w okresie objętym kontrolą nie opracował programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, jednakże w okresie tym podejmowano szereg przedsięwzięć w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych m. in. poprzez organizowanie Świątkrzyskich Dni Profilaktyki w 2011 oraz w 2012 roku, których tematyka poświęcona była promowaniu właściwych metod wychowawczych oraz profilaktyki w zakresie przeciwdziałania przemocy wśród dzieci i młodzieży;
3. Powiat kazimierski do dnia kontroli nie dysponował ośrodkiem wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
4. W okresie objętym kontrolą podjęto działania w kierunku sformalizowania procedur postępowania interwencyjnego w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie;
5. Powiat kazimierski dysponuje Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej funkcjonującym w ramach Zespołu Placówek Opieki i Wychowania w Kazimierzy Wielkiej. OIK zapewnia całodobowe schronienie w hostelu (4 miejsca całodobowego pobytu). Z pomocy ambulatoryjnej OIK w 2011 roku skorzystało 141 osób. W tym czasie z tytułu doświadczania przemocy 7 osób z 3 rodzin zostało objętych całodobową pomocą hostelu OIK. Sytuacja życiowa tych osób jest monitorowana przez OIK w porozumieniu z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej i gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi. W 2012 roku pomocą OIK objęto 70 osób. W 2012 roku nie zachodziła konieczność umieszczania osób dotkniętych przemocą w rodzinie w hostelu OIK.

VII. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

– sprawdzoną dokumentację, sprawozdania w Statystycznej Aplikacji Centralnej oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie – Panią Bożenę Pytel.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z dyrektorem PCPR.

VIII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów § 18 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Korcipa Anna

Grzegorz Trapcia

Ze strony kontrolowanej:

Jan Nowak

Starosta Powiatu Kazimierskiego

Kielce, dn. 22 stycznia 2013 r.